

Аграрне право. Підручник

Анотація

У підручнику стисло викладено питання повного курсу аграрного права, висвітлено предмет аграрного права, методи правового регулювання аграрних відносин, принципи, систему аграрного права, джерела, аграрні правовідносини, державне регулювання сільського господарства. У посібнику містяться основні положення, що стосуються правового становища суб'єктів аграрного права, правового режиму їх майна, правового регулювання виробничо-господарської діяльності, трудових відносин в аграрних підприємствах, договірних відносин за участю сільськогосподарських товаровиробників, відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Підручник підготовлено з урахуванням чинного (на момент підготовки) законодавства України.

Зміст

Передмова	3
-----------------	---

Частина I ДЕРЖАВНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА СФЕРА АГРАРНОГО ПРАВА

Розділ 1

Державна аграрна політика. Державно-правове регулювання та публічно-приватне партнерство в аграрному секторі економіки

§ 1. Державна аграрна політика, її принципи та правове забезпечення	5
§ 2. Державно-правове регулювання сільського господарства: поняття та принципи. Форми та методи державно-правового регулювання сільського господарства	8
§ 3. Правова регламентація державної підтримки сільського господарства. Інституційно-правові засади державно-правового регулювання сільського господарства	13
§ 4. Правове регулювання публічно-приватного партнерства у сільському господарстві	25
§ 5. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності у сільському господарстві	27
Питання для самоконтролю	32

Розділ 2

Аграрне право як самостійна галузь права

§ 1. Предмет та система аграрного права	33
§ 2. Принципи аграрного права	46
§ 3. Приватні та публічні засади в аграрному праві	48
§ 4. Аграрні правовідносини та їх основні види	51
§ 5. Співвідношення аграрного права з іншими галузями права	54
Питання для самоконтролю	57

Розділ 3

Особливості правового регулювання аграрних відносин

§ 1. Правові засади функціонування сільського господарства	58
§ 2. Правове регулювання земельних та майнових відносин у сільському господарстві	59

§ 3. Особливості правового регулювання приватизації майна державних та комунальних сільськогосподарських підприємств	63
§ 4. Правові засади функціонування сучасних форм аграрного виробництва.....	68
§ 5. Правове регулювання формування ринкової аграрної інфраструктури.....	70
Питання для самоконтролю	74

Розділ 4

Аграрне законодавство

§ 1. Загальна характеристика аграрного законодавства та його система.....	75
§ 2. Конституція як основа аграрного законодавства	81
§ 3. Аграрні закони і підзаконні нормативно-правові акти.....	83
§ 4. Локальні нормативно-правові акти сільськогосподарських підприємств.....	88
§ 5. Міжнародно-правові акти	92
§ 6. Аграрне законодавство зарубіжних країн.....	95
Питання для самоконтролю	101

Розділ 5

Правове забезпечення продовольчої безпеки

§ 1. Продовольча безпека як об'єкт правового регулювання.....	102
§ 2. Принципи продовольчої безпеки України	105
§ 3. Продовольча незалежність. Класифікація загроз продовольчої безпеки	109
§ 4. Правова регламентація оцінювання стану продовольчої безпеки. Індикатори та критерії продовольчої безпеки	111
Питання для самоконтролю	113

Частина II

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Розділ 6

Загальна характеристика правового становища суб'єктів аграрного виробництва

§ 1. Поняття та класифікація суб'єктів аграрного виробництва.....	114
---	-----

§ 2. Особливості правового становища сільськогосподарських підприємств кооперативного та корпоративного типів та їх об'єднання	116
§ 3. Загальна характеристика правового статусу фізичних осіб як суб'єктів аграрного виробництва. Фізичні особи як засновники, члени й учасники сільськогосподарських підприємств	126
§ 4. Особливості правового становища найманих працівників та спеціалістів сільськогосподарських підприємств.....	128
Питання для самоконтролю	131

Розділ 7

Правове становище фермерського господарства

§ 1. Поняття та юридичні ознаки фермерського господарства.....	132
§ 2. Порядок створення та державної реєстрації фермерського господарства	136
§ 3. Право власності фермерського господарства, порядок формування майна.....	142
§ 4. Особливості державної підтримки фермерських господарств	148
§ 5. Правове регулювання праці у фермерському господарстві	155
§ 6. Особливості правового регулювання виробничо-господарської діяльності фермерського господарства	157
§ 7. Припинення діяльності фермерського господарства.....	159
Питання для самоконтролю	163

Розділ 8

Правове становище сільськогосподарського кооперативу

§ 1. Поняття та основні ознаки сільськогосподарського кооперативу.....	164
§ 2. Типи та види сільськогосподарських кооперативів. Принципи їх діяльності	167
§ 3. Порядок створення та державної реєстрації сільськогосподарського кооперативу.....	169
§ 4. Право членства в сільськогосподарському кооперативі.....	171
§ 5. Правовий режим майна сільськогосподарського кооперативу	175
§ 6. Органи управління сільськогосподарського кооперативу.....	178
§ 7. Особливості правового регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарського кооперативу	181
§ 8. Припинення сільськогосподарського кооперативу	184
Питання для самоконтролю	187

Розділ 9

Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств

§ 1. Особливості правосуб'єктності державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.....	188
§ 2. Правовий режим майна державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.....	194
§ 3. Правове становище керівника державного та комунального сільськогосподарського підприємства.....	199
Питання для самоконтролю	203

Розділ 10

Правове становище аграрної холдингової компанії

§ 1. Особливості правового становища аграрної холдингової компанії як суб'єкта аграрного виробництва	204
§ 2. Порядок утворення та державної реєстрації аграрної холдингової компанії	207
§ 3. Правовий режим майна аграрної холдингової компанії.....	209
§ 4. Виробничо-господарська діяльність аграрної холдингової компанії та її правове забезпечення	210
Питання для самоконтролю	213

Розділ 11

Правовий статус особистого селянського господарства

§ 1. Поняття та юридичні ознаки особистого селянського господарства. Облік особистих селянських господарств	214
§ 2. Право на використання земельних ділянок як основи для ведення особистого селянського господарства	219
§ 3. Правовий режим майна, що використовується для ведення особистого селянського господарства (суб'єкти та об'єкти права власності)	224
§ 4. Права та обов'язки осіб, що займаються веденням особистого селянського господарства. Надання послуг у сфері сільського (зеленого) туризму	227
§ 5. Державна підтримка особистих селянських господарств.....	231
§ 6. Правові форми реалізації продукції особистого селянського господарства	233
§ 7. Припинення ведення особистого селянського господарства.....	235
Питання для самоконтролю	237

Частина III
СЕКТОРАЛЬНЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Розділ 12

**Виробничо-господарська діяльність сільськогосподарських
товаровиробників та її правове регулювання**

§ 1. Поняття, сутність, принципи виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських товаровиробників та її правове регулювання.....	238
§ 2. Правові засади спеціалізації сільськогосподарських підприємств.....	241
§ 3. Підсобні виробництва та промисли як допоміжні галузі аграрного виробництва. Правові засади їх створення та функціонування	243
§ 4. Правові засади планування виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських товаровиробників	246
§ 5. Правове забезпечення виробництва безпечної та якісної сільськогосподарської продукції.....	249
§ 6. Екологізація аграрного виробництва. Органічне сільськогосподарське виробництво та його правова регламентація. Правові засади використання ГМО при виробництві сільськогосподарської продукції та продуктів харчування	254
§ 7. Особливості договірних відносин сільськогосподарських товаровиробників	259
Питання для самоконтролю	262

Розділ 13

**Правове регулювання вирощування
продукції рослинництва**

§ 1. Поняття та ознаки рослинництва. Правове регулювання виробництва продукції рослинництва як виду сільськогосподарської продукції.....	263
§ 2. Насінництво як вид сільськогосподарської діяльності. Правове регулювання вирощування й реалізації насіння сільськогосподарських культур.....	269
§ 3. Правова охорона прав на сорти рослин	278

§ 4. Правове регулювання виробництва зерна	284
§ 5. Правове регулювання виноградарства	289
§ 6. Правове забезпечення цукробуржківництва	296
§ 7. Правове регулювання застосування засобів захисту сільськогосподарських рослин.....	300
§ 8. Карантин сільськогосподарських рослин. Правове регулювання використання пестицидів і агрохімікатів у сільському господарстві	305
Питання для самоконтролю	315

Розділ 14

Правове регулювання виробництва продукції тваринництва

§ 1. Поняття та ознаки тваринництва. Правове регулювання виробництва продукції тваринництва	316
§ 2. Поняття та правові ознаки племінної справи у тваринництві	319
§ 3. Суб'єктно-об'єктний склад відносин у племінному тваринництві	322
§ 4. Правові засади здійснення племінної справи у тваринництві.....	326
§ 5. Ідентифікація та реєстрація сільськогосподарських тварин	328
§ 6. Правові засади виробництва молока та молочних продуктів, м'яса та м'ясних продуктів	331
§ 7. Правове регулювання бджільництва. Суб'єкти бджільництва та особливості здійснення ними діяльності	333
§ 8. Правові засади ветеринарної медицини	340
Питання для самоконтролю	343

Розділ 15

Правове регулювання виробництва продукції аквакультури

§ 1. Поняття та особливості правового регулювання аквакультури	344
§ 2. Об'єкти аквакультури	346
§ 3. Правове становище суб'єктів аквакультури	347
§ 4. Види діяльності у сфері аквакультури	352
Питання для самоконтролю	355

Розділ 16

Організаційно-правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції в контексті вимог ЄС та СОТ

§ 1. Основні категорії та принципи виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції згідно з вимогами законодавства ЄС та права СОТ	356
§ 2. Правове регулювання відносин щодо виробництва продукції рослинництва та тваринництва в межах СОТ	361
§ 3. Адаптація аграрного законодавства України до вимог законодавства ЄС	370
§ 4. Спільна аграрна політика та особливості державної підтримки аграрних підприємств в ЄС	376
Питання для самоконтролю	381

Розділ 17

Правове регулювання сталого розвитку сільських територій

§ 1. Сільські території як об'єкт аграрно-правового регулювання	382
§ 2. Сталий розвиток сільських територій та його правове забезпечення	386
§ 3. Правове регулювання сталого соціального розвитку села.....	391
§ 4. Правові засади диверсифікації сільських територій	397
Питання для самоконтролю	404

[Перейти на сайт →](#)